

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

31-ste jaargang nummer 1

mei 2021

De brief aan de Romeinen

door Ab Klein Haneveld

Algemene opmerkingen

Na het schrijven van de Galatenbrief, maar nog tijdens zijn verblijf van drie maanden te Korinthe, schreef de apostel Paulus de grote Brief aan de Romeinen.

Wij weten officieel bijna niets van de gemeente te Rome tijdens de apostolische periode. Het is "officieel" zelfs niet bekend wanneer en hoe zij is ontstaan. Volgens de Kerk van Rome zou Petrus de stichter zijn en als "bisschop" in Rome hebben gewoond. Maar deze bewering berust zuiver op traditie en is absoluut ongeloofwaardig. Als het waar was, dan zou Paulus toch in zijn brief de groeten gedaan hebben aan zijn broeder en medeapostel.

Niettemin weet ook de traditie van de kerk van Rome, dat "het oudste Christelijke kerkgebouw op het Europese continent" is dat van "Santa Pudentiana" in Rome, dat is opgericht boven het "huis van Pudens", voluit: Rufus Pudens Pudentius. Uit de Bijbel kennen wij deze Pudens, die gehuwd

was met Claudia, de zuster van Linus. ^{2Tim.4:21} Onder de naam "Rufus de uitverkorene" ("eklektos") wordt hij door Paulus gegroet in Rom.16:13. Claudia en Linus waren kinderen van Caradoc (Caratacus), de koning der Britten, die met een deel van zijn familie gedurende zeven jaren de gevangene was van keizer Claudius in Rome.

De geschiedenis vertelt ("legend has it") dat deze familie deels reeds tot geloof was gekomen in Brittannië en het andere deel kwam tot geloof tijdens de gevangenschap ("custodia libera") in Rome. Bij zijn terugkeer naar Brittannië liet Caradoc zijn Britse Paleis (Palatium Britannicum) na aan zijn dochter en schoonzoon ("huis van Pudens") die het weer nalieten aan hun dochter Pudentiana ("kerk van Pudentiana"). De geschiedenis van deze familie is welbekend. En als we Petrus niet meerekenen was Linus - de Britse prins - officieel "de eerste bisschop van Rome". Pudentiana en Prassede, de twee dochters van Pudens en Claudia, zijn waarschijnlijk de uitverkoren

("eklektos") vrouw en haar zuster uit de tweede brief van Johannes.

Doordat de kerk van Rome het priemaat toeschrijft aan Petrus is deze geschiedenis helaas naar de achtergrond verdrongen. En nog meer naar de achtergrond is het historische feit, dat Brittannië overeenkomt met Brit-Am (verbond-volk) uit Jes.42:6 en 49:8, en als verbondsvolk beschouwd moet worden als de erfgenaam van het 10-stammenrijk van Israël!

De bekende algemene gedachte is terecht, dat deze brief bezorgd is aan een plaatselijke gemeente van "gelovigen uit de heidenen". Daarvoor zijn twee zwaarwegende argumenten:

a. Paulus geeft opdracht om zijn groet over te brengen aan Priscilla en Aquila, een leidinggevend echtpaar onder de gelovigen, die wij uitdrukkelijk kennen als van Joodse afkomst, ^{Hand.18:2, 26} maar blijkbaar niet rechtstreeks behorend tot de geadresseerden.

b. Paulus richt zich in deze brief uitdrukkelijk "tot u, heidenen". ^{Rom.11:13}

De inhoud van de Brief

Het thema van deze Brief wordt aangegeven door de sleutelverzen 1:16, 17: "Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en ook den Griek."

De Brief houdt zich daarom niet bezig met de openbaring van de bijzonde-

re positie van de Gemeente, zoals de Efeze-brief; noch met het gemeentelijk leven en de gemeentelijke orde, zoals de Korinthe-brieven, maar met de verklaring van het Evangelie in betrekking tot de persoonlijke verlossing, zegen en levenshouding.

De Gemeente wordt dan ook slechts één keer genoemd. ^{16:23} Het feit, dat er zoveel Joden woonden in Rome, leidde tot de invoering van de grote "tussenzin" - de hoofdstukken 9, 10 en 11 - die terecht genoemd wordt de "theodicae" (God is rechtvaardig). In deze drie hoofdstukken wordt God gerechtvaardigd, wat betreft Zijn handelwijze met Israël in deze tegenwoordige tijd en worden de heidenen onderricht over hun eigen positie ten opzichte van de Joden en wordt hun tevens verklaard, dat God Zijn volk in het heden niet heeft verworpen, en dat in de toekomst zelfs "geheel Israël zalig zal worden"; betrekking hebbend op de beide huizen van Israël.

Kort samengevat kunnen wij zeggen, dat de Romeinenbrief:

- 1) Het Evangelie verklaart, illustreert en verdedigt;
- 2) Het Evangelie toepast als zegen voor elke gelovige persoonlijk, hetzij Jood of Griek;
- 3) De gelovigen uit de heidenen onderwijst omtrent hun verhouding tot de Joden;

4) De beginselen aangeeft, die het leven van de Christen beheersen.

De aanleiding tot het schrijven van de Brief De aanleiding tot het schrijven van de Brief kunnen wij opmaken uit 1:8-13 en 15:14-33. Hij had er al jaren naar verlangd om de gelovigen in Rome te bezoeken, en nu scheen die hoop spoedig in vervulling te zullen gaan. Hij stond op het punt naar Jeruzalem te vertrekken, om daar de gaven van de heidense gemeenten ten behoeve van de arme Joodse heiligen af te dragen. Daarna was hij van plan naar Spanje te gaan. Die reis zou hem de lang-begeerde gelegenheid geven de heiligen in Rome te bezoeken, om hen met geestelijke gaven te dienen en om zijn schuld aan Rome te vereffenen, door ook daar het Evangelie te verkondigen. Natuurlijk had de apostel behoefte vóór zijn komst de aan hem geopenbaarde en door hem gepredikte heilswaarheden te ontvouwen.

De gelovige Romeinen hadden waarschijnlijk vernomen van de ernstige meningsverschillen tussen Paulus en de Judaïstische leraars, en daarom wilde de apostel hen tevoren inlichten over zijn standpunt. Een gunstige omstandigheid was daarbij, dat er juist een betrouwbare boodschapper beschikbaar was in de persoon van Febe, een dienaar van de gemeente te Kenchrea, die op weg was naar Rome. Dit waren de natuurlijke aanleidingen van deze grote Brief. Maar laten wij vooral niet vergeten, dat de Heilige Geest de werkelijke auteur

is. Hij heeft de pen van de apostel bestuurd. Hij wist wat deze trouwe dienstknecht van Christus te wachten stond en dat hij voor lange tijd beroofd zou worden van de gunstige omstandigheden, die zo nodig waren voor het schrijven van zulk een Brief.

Indeling

De hoofdingeling van de Romeinenbrief ligt zo voor de hand, dat die zelfs voor de oppervlakkige lezer duidelijk is. Het thema waar alles om draait is: Het Evangelie van Gods rechtvaardigheid, geopenbaard aan alle mensen, zowel Joden als Heidenen, slechts op voorwaarde van geloof in Jezus Christus.

Dit onderwerp wordt - de inleiding en het thema ^{1:1-17} daargelaten - uiteengezet in de volgende zeven delen:

1. De gehele wereld voor God strafwaardig ^{1:18-3:20}
2. Rechtvaardiging door het geloof van Jezus Christus ^{3:21-5:11}
3. Het gekruisigd en opgewekt zijn met Christus ^{5:12-8:13}
4. De volle zegen van het Evangelie ^{8:14-39}
5. De Gemeente en Israël ^{9:1-11:36}
6. Leven en dienst van Christenen ^{12:1-15:13}
7. De openbaring van de Christelijke liefde ^{15:14-16:27}

1: De hele wereld voor God strafwaardig ^{1:18-3:20}
Bij de bestudering hiervan moet men goed in het oog houden op welke grond de vier klassen, waarin de apostel de mensheid verdeelt, veroordeeld worden. Dat is niet om de zonde als zodanig, maar om de zonde in verhouding tot het licht dat men ontvangen heeft. "Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid, en ongerechtigheid der mensen, (als) die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden." ^{1:18} (Het woordje "als" staat niet in de grondtekst; de tekst beschrijft de algemene positie van de gehele mensheid!) Deze oordeelsmaatstaf legt de apostel aan bij de vier soorten van mensen. Hierdoor valt dit punt in vier delen uiteen:

- 1) Het atheïsme veroordeeld, omdat het bestaan van God bewezen is uit de zichtbare schepping. ^{1:19, 20}
- 2) De afgoderij veroordeeld, omdat men zich willens en wetens had afgekeerd van Hem, die men eens kende als de enige ware God, en de afschuwelijke gevolgen daarvan. ^{1:21-32}
- 3) De ethische zedenleraars (heidense filosofen) veroordeeld, die - hoewel zij de dwaasheid van de afgoderij en het geestelijk karakter van het Opperwezen onderkennen - aan het licht dat zij ontvangen hebben toch niet gehoorzaam zijn. ^{2:1-16}
- 4) De Jood, de bevoorrechte mens, die de bewaarder is van de uitspraken

Gods, wordt veroordeeld juist door de wet, waar hij zich op beroemt, maar die overtreedt. ^{2:17-3:8}

2: Rechtafdiging door het geloof van Christus ^{3:21-5:11}

Dit punt bestaat uit drie delen (aangeduid met A. B. en C.)

A. De leer van de rechtafdiging door het geloof, zonder de wet. ^{3:21-31}

Hier vinden we de kern van het Evangelie. Daarom moeten we ons er met veel aandacht in verdiepen. Vier belangrijke woorden vereisen daarbij nadere uitleg: gerechtigheid, rechtafdiging, geloof en verzoening.

Gerechtigheid

Gerechtigheid wordt op drie verschillende wijzen gebruikt in de Schrift:

a) Eigengerechtigheid, d.w.z. doen wat de wet eist. Dit betekent niet volmaakte gehoorzaamheid aan de morele wet. Want niemand heeft de wet kunnen volbrengen. Maar het bestaat in het nauwgezet brengen van de offers, en het in acht nemen van de inzettingen van de ceremoniële wet. ^{Luk.18:9-14; Fil.3:4-9; Heb.9:9, 10}

b) De gerechtigheid Gods. Dit is een hoofdthema in de Romeinen-brief en betekent niet Gods eigen rechtafdig karakter en optreden, maar die gerechtigheid, zoals die in Christus is geopenbaard, toegerekend en toebedeeld aan de gelovige zondaar.

Onder de wet eist God gerechtigheid van de mens, onder de genade geeft hij gerechtigheid aan de mens. Misschien werken de volgende definities verhelderend.

De gerechtigheid Gods is:

"Die gerechtigheid, welke Gods gerechtigheid van hem vereist, dát Hij ze eist." (Cunningham)

"Die gerechtigheid, die God Zelf in het leven geroepen heeft; waarvan Hij Zich bedient; die Zijn goedkeuring kan wegdragen." (Hodge)

"Die gerechtigheid, die de Vader eist, de Zoon verworven heeft, waarvan de Heilige Geest overtuigt, en het geloof ons verzekert." (Brookes)

"De totaalsom van alles wat God ons opdraagt, van ons vraagt en bevestigt, terwijl Hij er Zelf in voorziet." (Moorehead)

"Christus Jezus, Die ons van God gegeven is tot gerechtigheid." (Paulus)

c) Gerechtigheid wordt ook gebruikt voor het veranderde karakter van de gelovigen. Rom.8:4; 1Kor.15:34; Fil.1:11, enz.

Rechtvaardiging

Rechtvaardiging is het resultaat van die handelwijze van God, die elke zondaar die in Christus gelooft, garandeert te bezitten al wat Christus is in Persoon, karakter en werk. Dit heet "toerekening". Deze is niet in strijd met Gods rechtvaardigheid, omdat Christus Zich reeds met de zondaar heeft vereenzelvigd door - als Losser - diens aansprakelijkheid op Zich te nemen en te voldoen aan Gods wet.

Geloof

Geloof is vol vertrouwen Christus aanvaardden in alles, wat God over Hem heeft meegedeeld. Joh.3:34; 1Joh.5:9, 10

Definitie van geloof is: Vertrouwen in het medegedeelde.

Verzoening

Dit woord is de vertaling van een Grieks woord (hilasterion), dat in de Septuaginta (de vertaling van het Oude Testament in het Grieks) en door de schrijvers van het Nieuwe Testament gebruikt wordt voor het "verzoendeksel", maar dat ook wel vertaald wordt met "genadetroom" (vertaling van Darby "mercy-seat", Voorhoeve, Rom.3:25, n.a.v. Heb.4:16); Ex.25:17, 18, 21; Heb.9:5, enz.

Op dit verzoendeksel werd op de Grote Verzoendag het bloed gesprenkeld. Lev.16:14.

De gedachte is niet, dat God gunstig gestemd moet worden door het storten van het offerbloed, maar in tegendeel bewees het offerbloed, dat de zondaar zich boog voor het rechtvaardig oordeel van Gods heilige wet, zodat God zowel rechtvaardig als genadig kon zijn voor de zondaar. Het geloof van de zondaar behelst "geloof in Zijn bloed"; Rom.3:25 dat wil zeggen: geloof in Christus als "het Lam van God", "staande als geslacht", Op.5:6 dat Zichzelf vrijwillig heeft geofferd in plaats van de zondaar, om aan Gods heilige wet te voldoen.

Het kruis - d.w.z. dood en opstanding - stelt God in staat rechtvaardig te zijn

"ook als Hij hem rechtvaardigt, die uit het geloof van Jezus is." ^{Rom.3:26b}

B. De leer van de rechtvaardiging door het geloof, geïllustreerd door de voorbeelden van Abraham en David.

Bij de bestudering hiervan moeten we goed tot ons door laten dringen, dat de zekerheid van de rechtvaardiging is door het geloof, en wel een geloof, dat niets met de wet te maken heeft. De voorbeelden laten dat zien.

Abraham werd gerechtvaardigd door een geloofsdaad, eeuwen vóór de wetgeving en minstens veertien jaar vóór de instelling van de besnijdenis. Hij werd dus gerechtvaardigd zonder zich te behoeven bekommeren over wet of besnijdenis.

David daarentegen, die onder de wet leefde, maar deze op de meest stuitende wijze had overtreden, is eveneens gerechtvaardigd, en zeer zeker zonder werken. Wij merken hierbij op, dat Abraham niet alleen als voorbeeld dient van de rechtvaardiging door het geloof zonder wetsverdienste, maar ook om te laten zien op welke wijze hij geloofde tot rechtvaardigheid. Hij gaf God de eer, "in de volle zekerheid, dat Hij bij machte was hetgeen Hij beloofd had ook te volbrengen". ^{4:16-21} Wij geloven dat God gedaan heeft, wat Hij beloofde te zullen doen. ^{4:23-25} In beide gevallen gaat het om een geloof in iets bovennatuurlijks. Als we niet geloven, dat Jezus stierf voor onze zonden, en opgewekt is voor onze rechtvaardiging, dan blijft ons geloof hopeloos in

gebreke. Door zulk een geloof kunnen wij niet behouden worden.

C. De gezegende resultaten van het geloof, ^{5:1-11} zeven in getal.

De rechtvaardiging door het geloof verschaft ons:

- (1) Vrede met God (vs.1).
- (2) Wij staan in de genade (vs.2).
- (3) Roemen in de hoop der heerlijkheid Gods (vs.2).
- (4) Roemen in de verdrukking, wetend dat de verdrukking volharding werkt (vs.3).
- (5) De liefde Gods in onze harten uitgestort door de Heilige Geest (vs.5).
- (6) De Heilige Geest is ons gegeven (vs.5).
- (7) In plaats van schuldgevoel en vrees, roemen in God (vs.9, 11).

3: Het gekruist en opgestaan zijn met Christus en het bezit van de Heilige Geest, is Gods middel tegen de heerschappij der zonde ^{5:12-8:13}

In dit belangrijke Schriftgedeelte gaat de apostel in op de diepste nood van de mensheid. Het gehele mensenras, zonder uitzondering, is schuldig omdat het zondigt. In deze nood is voorzien door het sterven van Jezus voor de zondaar. Maar als achtergrond hiervan staat de mens, die ze bedreef. De dood van Jezus vereffende zijn schuld - maar wat gebeurt er met de mens zelf? Hoe is hij van nature? Wat is zijn geschiedenis? Wat moet er voor hem gedaan worden? Hij is nu gerechtvaardigd door het geloof zonder de werken

van de wet; zal hij nu voortaan door God geholpen worden om de wet te houden? Zal hij nu in plaats van zijn slechte natuur een goed hart krijgen?

N.B. Het is opmerkelijk, dat van hoofdstuk 5:1 tot het eind van de Brief niet meer gesproken wordt over de verlossing van de gelovige. Slechts de rechtvaardiging door het geloof zonder een greintje eigen verdienste, heeft zijn verlossing voorgoed bevestigd.

God heeft getoond niet alleen genadig te zijn, maar ook volkomen rechtvaardig, door een gelovige zondaar te rechtvaardigen op deze wijze, zodat de gehele kwestie van zijn schuld zodanig door Christus is geregeld, dat het gezag van de wet is gehandhaafd. Als de apostel zegt: "Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet", ^{3:31} dan is aan Gods heiligheid, aan Gods wet en Gods liefde volkomen voldaan, zodat hij de gelovige op wettige wijze kan rechtvaardigen. Het gedeelte dat wij nu gaan behandelen, gaat dus niet over het behoud van de zondaar, maar over de heiliging. Wij onderscheiden hier vijf onderdelen:

Ten eerste:

Door zijn afstamming van Adam ontvangt het gehele mensengeslacht de erfzonde; maar wie gelooft, wordt door Christus gerechtvaardigd. ^{5:12-21} Dat de zonde algemeen is, wordt bewezen door de algemeenheid van de dood. Dat de dood niet de straf is voor de overtreding van de wet, blijkt uit het

feit, dat de dood evenzeer heerste van Adam tot Mozes als ná de wetgeving. Er bestond universele straf, omdat de zonde universeel was.

Hier is de tegenstelling:

Adam	zonde	dood
Christus	gerechtigheid	leven

N.B. De leerstellingen over de éénheid van de gelovige met Christus en over Adam als het hoofd van de mensheid, die zo uitvoerig ontwikkeld zijn in de Brieven aan de Korinthiërs, vinden wij ook in de Romeinenbrief. Zie 1Kor.12:12-27 en 15:22, 45.

Ten tweede:

Naar Gods berekening is de éénwording van de gelovige met Christus begonnen bij Jezus' dood en voortgezet in Zijn opstanding. 6:1-10

Ten derde:

De gelovige moet voor waar houden, wat God als zodanig verklaart. ^{6:11-23}

Het komt dus hierop neer: De gelovige moet zeggen: "Omdat God mij beschouwt als een mens die dood was en uit de doden is opgewekt om in nieuwheid des levens te wandelen, wil ik ook mijzelf zien als een mens, die de kruisdood is gestorven en die nu alleen wil leven tot eer van God, Die mij uit de doden opwekte. Ik wil mijzelf behandelen, zoals God mij behandelt!" ^{6:11, 12}

Deze "nieuwheid des levens" is niet slechts een nieuwe deugd, die we van Christus ontvangen, maar een nieuwe overgave. Zoals het geloof de zondaar

tot "rechtvaardiging" brengt, zo brengt de overgave hem tot "heiliging". ^{6:13-23} Daar kan men niet diep genoeg van doordrongen zijn. "Gij waart slaven der zonde", ^{vs.17} omdat men zich daaraan overgaf. Het resultaat daarvan was de dood.

Het eigen-ik geeft zich over aan God; allen gezamenlijk zijn we nu "in dienst van de gerechtigheid", wat een nieuwe vrucht voortbrengt: heiliging. Zodoende bekleedt de rechtvaardige een tweevoudige positie: Hij beschouwt zichzelf als een levend mens, die dood geweest is; en hij geeft zich over aan God tot heiliging en dus tot dienst.

Ten vierde:

In welke verhouding staat de gerechtvaardigde mens ten opzichte van de wet? ^{6:14; 7:1-25}

(1) Hij is niet onder de heerschappij van de wet, maar onder de heerschappij van de genade. ^{vs.14} Hierdoor heeft hij de toezegging verlost te zijn van de heerschappij van de zonde. De wet kon hem wel gebieden goed te zijn, maar de wet kon hem niet goed maken. Dat kan de genade wel! Hij is niet langer onder de wet, omdat hij "dood is voor de wet", want hij is met Christus gekruisigd. Hij is als het ware een vrouw, die door de wet getrouwd was met een man, die inmiddels is gestorven, en dus is zij niet langer aan die echtgenoot verbonden. Zij is nu getrouwd met een andere echtgenoot: Christus. De vrucht van het vorige huwelijk was de dood (niet door schuld

van de vorige echtgenoot, maar door de zonde), maar nu mogen wij Gode vrucht voortbrengen. ^{7:1-6}

De gelovige moet zich goed bewust zijn, dat hij door de wet niet tot heiliging kan komen. De wet zelf is heilig en goed, maar ...

(2) ... in zijn onbekeerde staat wekt de wet het kwaad, dat in hem was, op en brengt hem zo ten onder. De wet gaf hem wel het bewustzijn van zijn verschrikkelijke zonde, maar maakte hem niet goed. Wat nu de uitwerking van de wet is op een bekeerd mens, daarop geeft de apostel zijn eigen ervaring: "hij verlustigt zich in de wet Gods naar de inwendige mens". Hij zou de gerechtigheid willen voortbrengen, maar hij kan niet volbrengen wat hij wil, wegens de oude wet der zonde in zijn leden. Dit pogen en strijden bracht hem alleen maar tot nederlaag en vertwijfeling. Hij werd niet verlost, zolang hij op de wet bleef zien. ^{7:14-23}

Zoals Moody zei:

"De wet is een spiegel waarin men zijn ongerechtigheid kan zien, maar waarmee men zich niet kan reinigen."

Ten vijfde:

De gerechtvaardigde mens vindt bevrijding en overwinning in Christus door de Heilige Geest. ^{7:25-8:13} De bevrijding van de heerschappij van de zonde kon niet verkregen worden door de wet, ^{7:22, 23} noch door een ontwaakt en geprikkeld geweten, ^{7:12, 16, 19} noch door een sterke wil, ^{7:18} maar alleen

door Jezus Christus. ^{7:25} Dan gaat de apostel uitleggen hoe wij bevrijd kunnen worden:

(1) Er is geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn. ^{8:1} Christus heeft zo volkomen afgerekend met onze persoonlijke schuld en naar de maatstaf van God is "de oude mens" zo volkomen in Christus gestorven, dat wij noch door onze zondige daden, noch door onze zondige neigingen, zoals in hoofdstuk 7 beschreven, veroordeeld worden. Het is een nieuwe bevestiging van de rechtvaardiging, nadat er weer gesproken is over de (erf)zonde, die ons aankleeft. Het is alsof de apostel zeggen wil: "Ondanks het jammerlijk falen van mijn strijd tegen de zonde(n), blijft mijn rechtvaardiging van kracht: er is geen veroordeling."

(2) Door Christus hebben wij de Heilige Geest ontvangen en Hij is een "wet", die ver uitgaat boven "de wet van de zonde en de dood". ^{8:2}

De verlossing van de heerschappij van de zonde (het vlees, de oude mens) is bewerkt, niet door de wet, noch door het geweten, noch door wilskracht, maar door de inwoning van een almachtige Verlosser: de Heilige Geest. De wet kon dit niet doen, want die kon geen nieuwe kracht geven. Wel eiste de wet van het vlees om te volbrengen, waartoe het niet bij machte was. ^{8:3a} Daarom heeft God het zondig vlees veroordeeld in het lijden en de dood van Zijn Zoon. ^{8:3b} Nu wordt door de Geest des levens de gerechtigheid die

de wet eist, ín (niet "dóór") ons vervuld, omdat wij wandelen in overgave aan de wil van de Geest. ^{8:4}

Dit laatste heet "heiliging" en wordt in de Schrift op drieërlei wijze behandeld:

(a) Onze staat (m.b.t. het verleden)

De gelovige wordt in één keer "geheiligd (apart gezet voor de dienst aan God) door het offer van het lichaam van Christus, eens en voor altijd".

^{Heb.10:10, 14; Heb.2:11}

Hiervan is de Geest het zegel en onderpand. ^{Ef.1:13}

Vanaf het ogenblik dat iemand gelooft, wordt hij als heilig beschouwd. ^{Heb.3:1;}

^{1Thes.5:27; 1Kor.1:2}

(b) Onze toestand (m.b.t. het heden)

De gelovige wordt geheiligd door het werk van de opgestane Christus als Hogepriester, door de inwoning van de Heilige Geest en door het Woord.

^{Ef.5:25, 26; Joh.13:8; 1Kor.6:11; Joh.17:17; 2Kor.7:1; 1Thes.5:22, 23; Joh.1:9}

(c) Onze verheerlijking (m.b.t. de toekomst)

De heiliging van de gelovige wordt voltooid bij de wederkomst van Christus.

^{1Joh.3:1, 2} Een geheiligd mens in de tweede of praktische betekenis, is dus niet een zondeloos, volmaakt mens, maar een gerechtvaardigd mens, die "zijn leden stelt tot wapenen der gerechtigheid en zichzelf Gode stelt als uit de doden levend geworden". ^{6:13}

Zo iemand zal van alle bewuste zonden gereinigd worden, door zijn groei

en kennis in genade. "Reiniging" - bedenk dat goed - is meer dan vergeving; het is het reinigen van het hart, een reiniging van een kwaad geweten. ^{Heb.9:14; 10:22} Wij vinden die beide werkzaamheden van de genade in 1Joh.1:9.

De verzen 5-13 van Romeinen 8 bevatten een zeer belangrijk en prachtig betoog over de wandel in de Geest van de geheiligde mens. Bij het lezen van dit Schriftgedeelte moeten we duidelijk onderscheid maken tussen "natuurlijk", "vleselijk" en "geestelijk". Het verschil in betekenis komt heel goed uit in 1Kor.2:14-3:4:

De "natuurlijke mens" is niet behouden;

De "vleselijke mens" is wel behouden, maar niet geestelijk;

De "geestelijke mens" is de behouden mens, die zich laat leiden door de Heilige Geest.

In Rom.8:5-13 vergelijkt de apostel de toestand van de mens in het vlees met die van de mens, die de volle zegen geniet van het Evangelie. Deze laatste is niet "in het vlees", hoewel het vlees wel in hem is. ^{Rom.8:12, 13} En het is zijn voorrecht om door de macht van de inwonende Geest het vlees voor dood te houden, het vlees, dat in Gods oog dood is. ^{Rom.8:13} De kracht van dit betoog ligt in de nadruk die de apostel legt op het feit, dat in iedere gelovige de heilige, almachtige Geest des Levens woont, Die het hem mogelijk maakt op een hoog geestelijk niveau te leven.

4: De volle zegen van het Evangelie ^{8:14-39}
Nadat hij in hoofdstuk 5:1-11 de rechtvaardiging en in 5:12-8:13 de heiliging heeft behandeld, vat de apostel nu in één grootse verklaring de volle zegen van het Evangelie samen, te beginnen met 1:16, 17, waar het genoemd wordt: "de kracht Gods tot zaligheid".

Ofschoon nu de eerste dertien verzen van hoofdstuk 6, eigenlijk de conclusie vormen van het lange betoog, dat begint met de uitspraak in 6:14: "Immers, de zonde zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade", zo vormt hoofdstuk 8 op zichzelf een complete uiteenzetting, die we in zijn geheel moeten bestuderen.

Het hoofdstuk kan aldus worden verdeeld:

1) Rom.8:1

Voor gelovigen in Christus is er geen veroordeling mogelijk. Christus is voor hun zonden gestorven, en zij zijn door datzelfde kruis gestorven voor de zonde (en de wet).

2) Rom.8:2-13

Aldus gerechtvaardigd en geplaatst onder het nieuwe verbond, worden gelovigen niet meer beheerst door zonde en wet, maar geleid door de inwonende Geest.

3) Rom.8:14-16

Door de Geest realiseren de gelovigen zich hun nieuwe positie als kinderen Gods, die geleid worden naar hun "zoonstelling".

a) De Geest leidt hen. ^{Rom.8:14}

b) Door Hem roepen zij: "Abba, Vader!" ^{Rom.8:15}

c) Hij getuigt met hun geest, dat zij kinderen ("teknon") Gods zijn. ^{Rom.8:16}

4) Rom.8:17-30

De apostel openbaart nu het verbaazingwekkende feit, dat aangezien gelovigen kinderen Gods zijn, zij ook erfgenamen Gods zijn en mede-erfgenamen van of met Christus. ^{Rom.8:17}

Deze situatie is onmiddellijk van kracht, hetgeen dus betekent: lijden met Hem in de tegenwoordige tijd en met Hem verheerlijkt worden bij Zijn wederkomst. Maar het lijden van de tegenwoordige tijd weegt niet op tegen de heerlijkheid, die aan ons zal worden geopenbaard. ^{Rom.8:18}

De schepping is "aan de ijdelheid onderworpen", ^{vs.20} ligt in dienstbaarheid aan de vergankelijkheid, zucht en is in barensnood, en ook wij die de Geest als eersten ontvangen hebben, zuchten, omdat wij nog niet onze geestelijke lichamen hebben. Maar de Geest Zelf komt ons te hulp en bidt voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen.

Ook de schepping zal bevrijd worden tot de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen ("teknon") Gods. Als wij dus nog moeten lijden, doen wij dat in hope, namelijk in de hoop op onze openbaring als zonen Gods, de hoop op onze nieuwe geestelijke lichamen, de

hoop op het in bezit nemen van onze gezamenlijke erfenis met Christus, en zo kunnen wij zelfs onder het lijden geduldig wachten. Voor wie gelooft, werken immers "alle dingen" mede ten goede; dat is onze troost en sterkte. En dan volgt er nog een waarheid tot steun van gelovigen die in lijden zijn, namelijk, dat wij eenmaal aan het beeld van de Zoon gelijkvormig zullen zijn:

"Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen. En die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt." Niemand kan verloren gaan, aan wie dit wondere proces is begonnen. ^{Rom.8:17-30}

5) Rom.8:31-39.

Dit prachtige Schriftgedeelte mag wel het overwinningslied van de gelovige worden genoemd. Kort samengevat: "God is vóór ons". God is vóór de zondaar, die gelooft in de Heere Jezus Christus. De apostel komt tot de hoogste graad van triomf in de woorden: "Wie zal tegen ons zijn?"

En dat nog niet alleen, maar: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?" Hoe zouden wij weer voor het gericht gebracht kunnen worden, wij die reeds vrijgesproken en dus gerechtvaardigd zijn? Kan iemand

enige beschuldiging inbrengen voor God, terwijl Christus voortdurend voor ons tussenbeide treedt? Neen, want absoluut niets in de hemel, op de aarde of in de hel kan ons scheiden van de liefde van Christus!

5: Het Evangelie zet niet de speciale verbondsverplichtingen van God en Zijn beloften aan Israël terzijde ^{9:1-11:36}

Deze drie hoofdstukken vormen eigenlijk een parenthese, een grote tussenzin.

Hoofdstuk 12, beginnend met de woorden: "Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt ..." sluit onmiddellijk aan op hoofdstuk 8, waar de gedachtengang van de apostel zo abrupt werd afgebroken.

Het is eigenlijk logisch, dat Paulus dit gedeelte, handelend over de positie van Israël in Gods heilsplan, juist op deze plaats heeft tussengevoegd. Wij zijn zo gemakkelijk geneigd om Israël en de Joden te vergeten. Bij vele Christenen leeft nog altijd de oude, onschriftuurlijke opvatting, dat de Gemeente definitief en in alle opzichten de plaats van Israël heeft ingenomen, en als zodanig het ware "geestelijk Israël" is.

Voor de gelovigen in de apostolische tijd was de kwestie van de verhouding van Israël tot de Gemeente een levend en brandend vraagstuk. Nadat de apostel Paulus uitvoerig had uiteengezet, dat alle mensen - zowel Jo-

den als heidenen - als zondaars onder hetzelfde oordeel vallen - en gewezen had op de enige weg tot verlossing in het Evangelie, rees onmiddellijk de vraag: Wat komt er dan terecht van het Davidisch Verbond, bevestigd door de eed van God, en vernieuwd aan de moeder van Jezus door de engel Gabriël? Wat komt er dan terecht van de telkens herhaalde en onvoorwaardelijke beloften betreffende het herstel van geheel Israël in het land hunner vaders en het herstel in Jeruzalem van de monarchie in de Persoon van een Messias, Die de Zoon en de erfgenaam van David zou zijn? Op deze belangrijke vragen geeft de apostel in de hoofdstukken 9, 10 en 11 van de Romeinen-brief het antwoord.

Jakobus had reeds in de apostelvergadering te Jeruzalem ^{Hand.15} verklaard, dat de aanneming van de heidenen door geloof, zonder besnijdenis, niet slechts niet in tegenspraak was met de profetieën, maar zelfs daarmee overeenkwam, omdat de profeten het herstel van Israël voorzeggd hadden als te zullen plaats hebben ná de wederkomst des Heeren.

Zo verklaart ook Paulus - en hij veel uitvoeriger - dat deze bedeling van genade in zekere zin een onderbreking is in Gods werk met het Joodse volk, maar bepaald niet in Gods heilsplan. Een onderbreking, die door de profeten wel degelijk was voorzien en vastgelegd. Er is dus geen sprake van, dat God met Israël als volk heeft afgedaan! Integendeel! "En alzo zal

gehéél Israël (= beide huizen van Israël) zalig worden; gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob." Rom.11:26

De moeilijkheid ligt dus veel dieper dan alleen maar bij het verbond met David. Het heeft van doen met het ouder en krachtiger verbond met Abraham.

De belofte van verlossing was aan Israël gegeven, en nu werd Israël niet verlost.

Het betoog van de apostel kan als volgt onderverdeeld worden:

1) De genegenheid van de apostel voor Israël. ^{9:1-3}

2) De erkenning van de zeven voorrechten van Israël. ^{9:4, 5}

3) Het onderscheid tussen het natuurlijk en het geestelijk zaad van Abraham. ^{9:6-13}

Dit Schriftgedeelte wordt door vele theologen ten onrechte aangevoerd als bewijs, dat Heidenen het ware Israël worden door geloof in Christus. Het heeft geleid tot een volkomen verwarring in de interpretatie van het Oude Testament. Het is inderdaad een feit, dat Gal.3:7, 8 duidelijk leert, dat gelovigen zonder onderscheid van ras "kinderen van Abraham" zijn. Maar: (1) Christenen worden nooit kinderen van Jakob (Israël) genoemd, en (2) Christus Zelf maakt een duidelijk onderscheid tussen een natuurlijke

en een geestelijke Jood, hetgeen door Paulus wordt bevestigd. Zie de tegenstelling tussen Joh.8:37 en 39.

Er was een natuurlijk Israël en een geestelijk Israël - een Israël in Israël; dit is de kern van Paulus' argument. Hij toont uit de Schrift aan, dat het Evangelie, dat aan Israël beloofd was, Israël niet verlost. Zijn stelling is, dat het alleen de geestelijke Israëlieten verlost (Hoofdstuk 9-11:10). Deze waarheid behandelt hij verder in het volgende punt:

4) De apostel illustreert zijn stelling, dat niet alle Israëlieten het ware Israël waren door Izak en Ismaël, die beiden zonen van Abraham waren, en Jakob en Ezau, de beide zonen van Izak.

Jakob had, ondanks zijn vleeselijke gezindheid, geloof. Ezau was "een onheilige". ^{Heb.12:16}

In hoofdstuk 9:27 begint Paulus aan te tonen, dat profeten deze dingen voorspeld hadden, namelijk (1) dat de genade zich zou uitstrekken tot de heidenen; (2) dat er een gelovig overblijfsel in Israël zou zijn. De oorzaak, waardoor de Joden niet behouden werden, was, dat zij gerechtvaardigd wilden worden uit de werken der wet in plaats van uit het geloof. ^{9:25-10:21}

Daarna komt hij terug op het "overblijfsel", het ware geestelijk Israël, ^{11:1} waarvan hij zelf een duidelijk voorbeeld was. Geheel in tegenstelling tot de onjuiste gedachte, dat de gelovige Heiden een Israëliet wordt, toont de apostel aan, dat de gelovige Jood een Christen wordt. Vervolgens komt dan

het onderricht aan de heidenen. Zij zijn ingeënt in de goede olijfbom en de natuurlijke takken zijn vanwege ongeloof afgebroken. Maar eens zullen de natuurlijke takken toch weer in hun eigen olijfbom worden ingeënt.^{11:24} Wanneer? Als de "volheid der heidenen" zal zijn ingegaan en dan zal de profetie van Jeremia in vervulling gaan. ^{Jer.31:27-40} Deze profetie voorspelt zowel de bekering als het herstel van Israël.

Het bovenstaande is de gangbare toelichting op deze drie hoofdstukken. Het is zonder meer Bijbels, om de Gemeente uit Joden en heidenen van vandaag, te beschouwen als het "gelovig overblijfsel" dat deel heeft gekregen aan de zegeningen van Israël. Dat is toch ook de betekenis van o.a. de woorden van Paulus: "Gedenkt, dat gij, die eertijds heidenen waart in het vlees, en die voorhuid genaamd werd van degenen, die genaamd zijn besnijdenis in het vlees, die met handen geschiedt; dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld. Maar nu in Christus Jezus, zijt gij, die eertijds verre waart, nabij geworden door het bloed van Christus". ^{Ef.2:11-13} Gelovigen uit de heidenen hebben deel aan het burgerschap van Israël".

Het probleem is echter, dat Israël - zijnde het Joodse volk - ook volgens deze uiteenzetting van Paulus wel de-

gelijk is gestruikeld, gevallen en verminderd met alle gevolgen van dien. Het grote punt is, dat in Rom.8 en 9 de apostel met nadruk eerstgeboorterecht, "aanstelling tot zonen", toeschrijft aan de Gemeente, en daarbij toegeeft, dat juist dát aan Israël was beloofd en uiteraard niet aan heidenen in het algemeen.

Zich baserend op ongeveer 40 door hem geciteerde Schriftplaatsen uit het Oude Testament (!) beargumenteert de apostel, dat de zegeningen van de Gemeente in werkelijkheid berusten op de belofte van eerstgeboorterecht die niet vererfd is geworden naar Juda en daarmee het 2-stammenrijk, maar naar Jozef en diens zoon Efraïm en daarmee het 10-stammenrijk. En langs die route is het eerstgeboorterecht van Efraïm boven Juda, terechtgekomen bij de Gemeente van Eerstgeborenen, met rechten die hoger zijn dan die van het Joodse volk. De hemelse positie is nu eenmaal hoger dan de aardse.

De vraag was niet hoe het kan dat heidenen toegevoegd worden aan de Gemeente. De vraag was hoe het kan, dat God een letterlijk Israël had uitverkoren tot koninklijk en priesterlijk volk, terwijl het er alle schijn van had, dat hieraan een eind was gekomen door de val van het Joodse volk. De enigszins vereenvoudigde verklaring is, dat naast Juda nog een ander deel van Israël bestaat, dat niet tot het Joodse volk, maar tot de heidenen (d.i. niet-Joden) wordt gerekend. En dat

was de voedingsbodem geworden voor het Christendom. Niet in de laatste plaats via de Britse achtergrond van deze "heidense" Christengemeente in Rome.

Algemene misverstanden en onbekendheid met de profetieën dienaangaande en met de geschiedenis der volken maakt het verder helaas onmogelijk om op deze plaats hier dieper op in te gaan.

6: Leven en dienst van Christenen ^{Rom.12:1-15:13}

In dit belangrijke gedeelte neemt Paulus de draad van zijn betoog, dat aan het eind van hoofdstuk 8 werd afgebroken voor de inlassing van de drie hoofdstukken over de beide huizen van Israël, weer op. U dient nu eerst weer de hoofdstukken 5 t/m 8 door te lezen en onmiddellijk daarop aansluitend hoofdstuk 12.

De "ontfermingen Gods" ^{12:1} zijn de "ontfermingen", geopenbaard in het Evangelie, waarbij eerst de mond van de zondaar gestopt wordt voor God vanwege zijn schuld en machteloosheid, ^{3:19} om hem vervolgens te rechtvaardigen en te heiligen met als uiteindelijk en enige doel: de heerlijkheid van God. ^{hoofdstuk 8} Thans wil de apostel Paulus de gelovigen leiden tot de praktische ervaring van de zegen, vermeld in 6:14 en verder uitgewerkt in 8:1-39.

1) 12:1-3. Daarom komt hij terug op de enige voorwaarde, waaraan de gelovige heeft te voldoen. Het Griekse woord, hier vertaald door "stellen" betekent eigenlijk "overgeven" of "ter

beschikking stellen". De bedoeling van deze vermaning is dus, dat de gelovige zijn lichaam volkomen ter beschikking stelt aan de Heer "als een levend offer". Rom.12 is dus een bevestiging van Rom.6:16.

U moet wel in het oog houden, dat de eerste acht hoofdstukken van de Brief aan de Romeinen leerstellig zijn. Het praktische gedeelte begint in 12:1 (hoewel ook in hoofdstuk 7 een persoonlijke ervaring van Paulus voorkomt).

Nu is het van het grootste belang op te merken, dat evenals de rechtvaardiging begint met een daad, n.l. geloof, zo begint ook de ware Christelijke ervaring met een daad, n.l. de onvoorwaardelijke terbeschikkingstelling van het lichaam, om voortaan geheel onderworpen te zijn aan de wil van een ander.

2) 12:4-8. Hier wordt heel kort gesproken over de leer van het lichaam van Christus in verband met de geestelijke gaven. Iedere gelovige moet zich tot zijn eigen geestelijke gaven beperken.

3) 12:9-21. De algemene beginselen van de christelijke levenswandel.

4) 13:1-14. De houding van de gelovige ten opzichte van overheid en wereld.

5) 14:1-15:13. Het leven als broeders in de Gemeente.

7: De openbaring van de christelijke liefde ^{15:14-16:27}

De Twaalven (7)

door Dr. W. Lodder

Filippus

In alle Apostellijsten, ook in Hand. 1:13, staat deze discipel op no. 5.

Doch verder wordt hij door geen der drie eerste Evangelisten bij name genoemd. Als wij Johannes niet hadden, zouden wij dus moeten raden, waaraan Filippus deze betrekkelijk hoge plaats op de lijst te danken mag hebben.

Een ogenblik vroeg ik mij af: zou reeds de vierde Evangelist, die, zoals wij gezien hebben, hoogstwaarschijnlijk het werk van zijn voorgangers kende, zich over hun zwijgen op dit punt hebben verwonderd en heeft hij ons misschien daarom verteld, dat Filippus direct na de zonen van Jona en na hem en zijn broeder Jakobus geroepen werd? Doch meer dan een invallende gedachte zou ik dat toch niet durven noemen.

Want ook van de discipelen, die zij als no. 11 en 12 op hun Apostellijst zetten, delen de drie eerste Evangelisten ons niet mede, waarom zij zo laag gezet werden. Dan zou Johannes zich daarover waarschijnlijk niet minder hebben verwonderd en had hij de summie-re opsomming van zijn voorgangers gemakkelijk kunnen aanvullen door puttend uit zijn rijke herinnering ons iets van de roeping van Simon de Zeloet en van Judas Iskariot te vertellen. Maar dat deed hij niet. Men mist derhalve het recht de aanwezigheid van een dergelijke bedoeling bij de vierde

Evangelist ten aanzien van Filippus te onderstellen.

En toch! Er zijn gegevens, die het terrein van de latere werkzaamheid van onze Apostel in Klein-Azië zoeken. De eerste lezers van het vierde Evangelie kunnen hem dus persoonlijk hebben gekend. Kan dat geen motief voor Johannes geweest zijn om te vertellen, hoe Filippus aan zijn plaats als no. 5 op de Apostellijst kwam? Doch meer dan een bloot vermoeden is dat niet.

In elk geval zijn wij dankbaar voor het licht, dat Johannes over deze discipel laat vallen. Wij horen, dat hij uit Bethsaïda was. ^{Joh.1:45} Dit dorp lag aan de uitmonding van de Jordaan in de zee van Galilea en wel oostelijk daarvan. Herodes Antipas had het tot een stad laten uitbouwen en het, volgens Josephus, Julia genoemd. Het oorspronkelijke dorp behield echter zijn naam: Bethsaïda.

Nu lezen wij in Joh.1:44: "Des anderen daags wilde Jezus heengaan naar Galilea en vond Filippus en zeide tot hem: Volg Mij." Direct daarop volgt als een soort van nadere verklaring: "Filippus nu was van Bethsaïda, uit de stad van Andreas en Petrus."

Tussen de regels door leest men hier, dat het één van de beide zoons (of de beide zoons) van Jona geweest is, die zijn plaatsgenoot aangeklampt heeft. Er is aanleiding om hier speciaal aan Andreas te denken, omdat er tussen

deze discipel en Filippus óf vriend-schappelijke relaties hebben bestaan óf zich later hebben ontwikkeld. Zij kunnen zowel de aanleiding als het gevolg geweest zijn van het grote feit, dat Jezus hem "vond" door bemiddeling van Andreas.

Over de familie en 't beroep van Filippus horen wij niets. In Joh.1 wordt ons alleen nog verteld, dat hij na door Jezus' "volg Mij" gegrepen te zijn, direct een kennis uit Kana ^{Joh.21:2} voor zijn nieuwe Meester trachtte te winnen. "Wij hebben Dien gevonden, van welken Mozes in de Wet geschreven heeft en de Profeten, nl. Jezus den zoon van Jozef van Nazareth." ^{Joh.1:46} De man wist niet beter. Als Nathanaël schammer vraagt, of er uit Nazareth iets goeds kon voortkomen, antwoordt Filippus nuchter zakelijk: "Kom en zie." Men heeft onze Apostel een nuchtere aard toegeschreven; hij zou het liefst het zekere voor het onzekere hebben genomen. Ik geloof, dat dit juist gezien is. Al de nieuwtestamentische gegevens wijzen tenminste in deze richting. Op zichzelf is het natuurlijk niet meer dan een bloot vermoeden, dat Jezus bij de wonderbare spijziging met opzet aan Filippus zou hebben gevraagd, omdat Hij hem kende: "Vanwaar zullen wij broden kopen, opdat dezen eten mogen?" Verrast door deze vraag zou de aangesprokene zijn ware aard hebben blootgegeven, toen hij in alle ernst aan 't rekenen ging en zo tot de conclusie kwam: "voor twee honderd penningen brood is dezen niet genoeg, opdat een iegelijk van hen een weinig neme". ^{Joh.6:6, 7}

Dit vermoeden, dat alleen gebaseerd is op vs. 6: "doch dit zeide Hij hem beproevende" blijft desondanks een vermoeden, want er staat niet bij, dat Jezus het speciaal aan Filippus vroeg, omdat Hij hem kende. Alléén bezien in 't licht van de beide andere plaatsen, waar Johannes Filippus eveneens sprekend invoert, wordt het meer. Het krijgt zelfs het karakter van waarschijnlijkheid, want daar komt in zijn woorden hetzelfde bedachtzame en overleggende voor de dag.

In Joh. 12 wordt Filippus door Grieken aangesproken. Zij zouden Jezus gaarne eens spreken. In plaats van direct zijn bemiddeling aan te bieden, vraagt de bedachtzame Filippus zich af: zou dat wel gaan? Daar moet hij eerst zijn vriend over raadplegen. Hij licht Andreas in en dan gaan zij beiden naar Jezus.

In Joh.14 zegt Jezus: "indien gij Mij gekend hadt, zo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben; en van nu aan kent gij Hem en hebt Hem gezien." ^{vs. 7}

Dat gaat de bedachtzame Filippus tē ver. "De Vader gezien", dat heeft hij tot dusverre niet, althans niet zó, dat twifelen hem zedelijk onmogelijk werd. Als Jezus er eens voor zorgde, dat hem en de anderen een soortgelijke Godsverschijning ten deel viel als in vroeger eeuwen aan enkele Patriarchen en Profeten ... ja dan! "Heere," vraagt hij: "toon ons de Vader en het is ons genoeg." ^{vs.8} Met smartelijke verwondering antwoordt Jezus hem: "Ben Ik zo lange tijd met ulieden en hebt gij Mij niet gekend, Filippus?"

In 't geheel komt no. 5 op de Apostel-

lijst in 't Evangelie van Johannes dus viermaal voor 't voetlicht. En bij al die verschillende gelegenheden geeft hij door woord en daad blijk van een nuchtere bedachtzame aard.

Dat heeft men reeds vroeg opgemerkt. Anders kan ik tenminste niet verklaren, hoe Clemens Alexandrinus kon schrijven: "Al maken zij (de volgelingen van Marcion) ook gebruik van de uitspraak des Heeren, die tot Filippus zegt: laat de doden hun doden begraven, doch volg gij Mij."

Volgens Luk.9:59 zeide Jezus tot iemand: "volg Mij." 't Moet een man geweest zijn, die het voor en het tegen der dingen zag en daarom moeilijk tot een beslissing kon komen. Hij wilde wel, gaarne zelfs, maar er was een groot bezwaar: "Heere, laat mij toe, dat ik heenga, en eerst mijn vader begrave." Jezus' antwoord is hard en onverbiddelijk: "Laat de doden hun doden begraven, doch ga gij henen en verkondig het Koninkrijk Gods."

Verkort vertelt Mattheus hetzelfde; alleen voegt hij eraan toe, dat "een ander uit Zijn discipelen" dit zeide. ^{Mat.8:21}

Maar dat kan onmogelijk Filippus geweest zijn, evenmin als een van de anderen uit "de twaalven". Het woord "discipelen" dient hier dus in ruimere zin te worden genomen.

Had Clemens Alexandrinus misschien de latere Filippus op het oog, "de Evangelist", zoals hij ter onderscheiding van zijn naamgenoot gewoonlijk genoemd wordt? 't Is mogelijk, doch iedere aanwijzing ontbreekt, dat deze reeds tijdens Jezus' omwandeling tot Diens discipelen behoorde en boven-

dien maakt hij allerminst de indruk van een man, die moeilijk tot een beslissing kon komen. Waarschijnlijker is het daarom, dat Clemens aan onze Filippus gedacht heeft.

Maar dan moet deze geleerde Alexandrijn een handschrift van Mattheus hebben gebruikt, dat overgeschreven was door iemand, die bij deze bedachtzame, die ging wikken en wegen, toen Jezus hem riep, aan Filippus gedacht heeft en toen diens naam op eigen verantwoording achter "een ander uit Zijn discipelen" inlaste óf Clemens heeft dat zelf in zijn gedachten gedaan.

In alle geval bewijst deze passage m.i. dat men reeds in de derde eeuw na Chr. oog had voor den bedachtzame aard van onzen Apostel.

Men zou hier nog een vraag kunnen stellen. Filippus is een zuiver Griekse naam zonder Hebreeuws equivalent. Hij betekent "paardenliefhebber". Ik kan mij haast niet voorstellen, dat men in een echt Joods milieu die naam aan een kind zou hebben gegeven. De drager van deze Griekse naam stond op bijzonder goede voet met de enige andere onder "de twaalven", die in 't zelfde geval verkeerde, met Andreas. Vertegenwoordigden deze twee misschien het Hellenistisch element onder de Apostelen? En wendden de Grieken in Joh.12 zich daarom tot Filippus, omdat zij in hem de meest geschikte man zagen om hen bij Jezus te introduceren?

Het heeft er veel van, doch verder ga ik liever niet; de gegevens zijn m.i. te zwak om een positief-bevestigend antwoord te kunnen dragen.

Na Pinksteren horen wij niets meer van Filippus. De mededelingen van oudchristelijke schrijvers brengen ons niet veel verder, omdat zij de Apostel onophoudelijk verwarren met de Evangelist van die naam. Deze laatste lag in Hiërapolis in Klein Azië begraven, waar Papias diens dochters - volgens Eusebius, - nog ontmoet en gesproken heeft.

Ik zou niet weten, wat ons het recht geeft om de waarheid van deze mededeling in twijfel te trekken. Eusebius heeft het werk van Papias onder ogen

gehad. Volgens een oude overlevering, die tot in de derde eeuw na Chr. teruggaat, zou de Apostel Filippus in Efeze zijn gestorven en begraven. Ik ben geneigd deze traditie te vertrouwen, want juist als beiden, dus de Apostel en de Evangelist in Klein Azië hebben gewerkt, heeft men met de verklaring van deze verwisseling de minste moeite. Het latere arbeidsveld van Filippus zal dus in de omgeving van Efeze hebben gelegen. Berichten uit de volgende eeuwen laten hem als martelaar sterven.

Wordt vervolgd.

---

20 jaar Bijbelstudie op radio

Twintig jaar is hij er al mee bezig. Donderdag 4 februari (21.00 uur) ging via de lokale omroep voor Oldebroek en wijde omgeving zijn 1000-ste wekelijkse uitzending van de Radiobijbelschool de lucht in onder de titel 'Oud Nieuws'. Producent en presentator Jos Alders maakt het programma in zijn kleine tot studio omgebouwde kamer op de bovenverdieping van zijn huis in Wezep.

Bijbelleraar Ab Klein Haneveld van het Nederlands Bijbelstudie Centrum (NBC), zelf oud-inwoner van Wezep, geeft de studies, na een inleiding door Alders.

Eigenlijk is de boodschap die hij via de Radiobijbelschool brengt oud nieuws, geeft hij toe, met een knipoog naar het thema van de jubileumuitzending. Het Evangelie van Jezus Christus, al aangekondigd in het Oude Testament, waarop het licht valt door het Nieuwe, is nooit veranderd, zegt Alders. Hij herinnert zich nog goed de eerste uitzending, getiteld 'Het levend makend Woord'. De essentie van het bevrijdende Evangelie, vindt hij. "God is niet veranderd, al deed Hij niet steeds hetzelfde. Hij werkt een plan uit."

God mag dan niet zijn veranderd, Alders' lichamelijke conditie is dat wel; die werd steeds slechter. Vandaar de studio in eigen huis. "Studio C, want bij Loco zelf hebben ze al studio A en B", grapt hij. "Ik merk dat het lichamenlijk steeds moeilijker wordt het Woord van God te verkondigen. Maar geestelijk leef ik in en uit de kracht van de Heilige Geest van onze Heere Jezus Christus.

Vervolg op blz. 25

Philippus

volgens "Apostolische oudheden" door William Cave, Uit het Engelsch, naar den vijfden Druk vertaald, door Salomon Bor, Predikant tot Zeyst. Uitgegeven door Hermannus Wits, t' Utrecht, 1698." Het leven van den H. Philippus, par. I t/m VI, blz. 305 t/m 309.

I. Onder alle de deelen van Palestina schijnt Galileën meest te zijn veragt geweest, en daar uyt gesproten te zijn, tot verwijt te hebben gestrekt. Het land selfs, als grensende aan de afgodische en onbesnedene volkeren, wierd genaamd ^{Mat.4:15} Galilea der volkeren, of der heydenen. De Galileërs wierden doorgaans aangesien als woester, en dommer, ongeschofter en onbeleefder dan andere, en hadden geen roem van burgerlijken omgang of Godsdienstigheid. De Galileërs ontvingen hem, gesien hebbende alle de dingen, die Jesus te Jerusalem op het feest gedaan had, want ook sy waren tot het feest gegaan, seyde Johannes, ^{Joh.4:45} als of het een wonder, en een vreemde saak was so veel devotie in hen te sien, dat se na Jerusalem waren gegaan, om het Pascha te vieren. En seker, Joden en Heydenen waren het daar in eens, dat se onsen Saligmaker, en die hem volgden, meenden geen grooter schimp-naam te kunnen geven, dan deselve Galileërs te noemen. Kan uyt Nazareth, een stad in dese landstreek, iets goeds zijn? Seyde Nathanaël van Christus. ^{Joh.1:47} Ondersoekt ende siet, dat uyt Galileën geen Propheet opgestaan is, seyden de Phariseën, ^{Joh.7:52} even of in die grond niets dan distelen en doornen wassen

konde. Maar dit quaad-aardig gevoelen behoeft niet anders wederlegd te worden, dan door het herdenken, dat onse Heer niet alleen dat land nam tot sijn gewoone verblijf- en vertrek plaats, maar selfs uyt dat land verkoos die uytstekende persoonen, die hy tot sijne Apostelen, en tot de groote werktuygen om de wereld te bekeeren, afsonderde. Van eenige derselven hebben wy reeds gesproken, en daar zijn'r nog meer van overig.

II. Onder dese was de H. Philippus geboren te Bethsaïda, de stad van Andreas en Petrus. ^{Joh.1:45} Van desselvs ouders en stijl van leven tekent de historie des Euangeliums niets aan, hoewel hy waarschijnlijk een visscher was, gemerkt het vissen 't gemeen handwerk in die plaats was. Hij had de eer van de eerste van allen tot een Discipel Christi geroepen te worden, welk wy aldus beschreven vinden. Onse Saligmaker uyt de woestijne komende, was Andreas en sijn broeder Petrus ontmoet, en na eenige reden-wisseling van hen gescheyden, ^{Joh.1:37} waar op hy des volgenden daags willende na Galileën gaan, Philippus vond, dien hy aanstonds gebod hem te volgen, welke woorden hy in het verkiesen sijner Discipelen, en der gener, die hem volgden, altijd

gewoon was te gebruyken: so dat de "protklesia", of het voorregt van eerst geroepen te zijn, sekerlijk Philippus toekomt, en hy also de eersteling van onses Heeren Discipelen geworden is: want hoewel Petrus en Andreas de eerste waren die tot Christum quamen, en met hem verkeerden, egter keerden die ten eersten weder na hun handwerk, en wierden niet tot het Discipelschap geroepen, dan ruym een jaar daar na, wanneer Johannes reeds in de gevangnisse geworpen was, tot welken, als hy voor die tijd wilde verontschuldigd zijn, om dat hy sijn Vader moest begraven, onse Heer seyde: Volg my, en laat de doode hare dooden begraven. ^{Mat.8:22} Maar behalven dat hy niet seyde, waar van daan hy sulks weet, so komt dat met de tijd van onses Apostels beroeping geheel niet over-een, also hy lang te voren, eer de Saligmaker die woorden sprak, tot een Discipel geroepen was. Het schijnt vreemd dat Philippus in den eersten opslag so gereed was, om onses Heeren bevel in te volgen, en hemselven in sijnen dienst over te geven, gemerkt hy nog geen wonderwerk, dat sijn Messiasschap en sending van God konde bewijzen, gesien, of selfs waarschijnlijk so veel als eenige tijding van sijn verschijning en komste in de wereld gehoord had; te meer, om dat hy een Galileër, en also van een boerse en onrekkelijke inborst was. Maar men heeft niet te twifelen, of hy was in de schriften van Moses en de Propheten wonderlijk bedreven. Metaphrastes versekerd ons (hoewel ik niet kan weten, hoe hy daar aan gekomen is, ten sy by gissing), dat hy van kindsbeen

af treflijk opgevoed was, en dat hy de boeken Mosis meermaals doorlesen, en op de voorseggingen, die op onsen Saligmaker sloegen, nauw gelet had; immers had hy, sonder twijfel, nevens de algemeene roep onder de Joden, de verwagting (also de tijdbepaling der Prophetische schriften, rakende Christi komst, nu ten eynde was), dat de Messias toen sekerlijk stond te komen, en sig te vertoonen; daar by dan komt, dat de Goddelijke genade het bevel Christi vergeselschapte, en hem neyde om te gelooven, dat dese de Messias was, die komen soude.

III. So dra had de Godsdienst sijn gemoed niet ingenomen, of deselve begon als een levendig beginsel te werken, en sig uyt te breyden. Henen gaande vond hy Nathanaël, een deftig en aansienlijk man, deeld hem de tijding van den nieuw-gevonden Messias mede, en leyde hem tot denselven. ^{Joh.1:46, 47} So genegen is een vroom mensch, om andere nevens hem op den selven weg tot de geluksaligheyt te trekken en te geleyden. Na sijn beroeping tot het Apostelschap is'er in de heylige Historie niet veel van hem aangetekend: aan hem stelde onse Saligmaker ^{Joh.6:5,} ⁷ de vraag voor, waar sy, om so grooten menigte te spijsigen, in die woeste plaats, brooden koopen souden? Waar op hy tot antwoord gaf, dat men so veel niet ligt soude kunnen krijgen, niet denkende, dat het de almachtige kragt, wanneer se haar wil toonen, also ligt is twintig als twee duysent menschen te versadigen. Bij hem gaven de Grieken, aankomelingen uyt de Heydenen, die op het Paasch-feest gekomen waren,

sig aan, als sy begeerig waren om onsen Saligmaker, van welken sy veel hadden hooren seggen, te sien. ^{Joh.12:22} Met hem redeneerde onsen Heer van hemselfen even voor het laatste Pascha. ^{Joh.14:1-11} De heylige en goedertieren Jesus hebbende hun herten met gepaste troost-redenen tegen sijn scheyden van hen versterkt, en geseyd, Dat hy henen ging, om hen in de salige wooningen een plaats te bereyden, en dat hy selfs de weg, de waarheyd, en het leven was, en niemand tot den Vader konde komen, dan door hem, en die hem kenden, ook den Vader kenden, en gesien hadden, bad hem Philippus, de kragt van onses Salimakers redenen niet wel verstaande, dat hy hen den Vader wilde toonen, waar door sy ten vollen overtuygd en voldaan souden zijn. Wy konnen qualijk denken, dat hy so grove bevattingen van God had, dat de Vader een ligchamelijke en sienlijke natuur soude hebben; maar also Christus hen geseyd had, dat sy den vader hadden gesien, en wetende, dat God voortijds meermaals hemselfen in een sigtbare gedaante vertoon had, was enkelijk sijn versoek, dat deselve sig aan hen door de eene of de andere sodanige vertooning mogt openbaren. Onse Heer bestrafte soetelijk sijne onwetendheyd, dat hy, na so lang van hem onderwesen te zijn, nog niet wist, dat hy het beeld van sijn Vader was, in welken desselfs oneyndige wijsheyd, kragt, en goedheyd uytdukkelijk vertoon wierd; dat hy niets seyde nog dede, als door den wille van sijn Vader, 't welk, indien sy niet geloofden om sijne woorden, genoegsaam bleek

uyt sijne werken; dat derhalven sulken versoek onnodig en onbehoorlijk was, en dat in die saak, na eene meer dan drie-jarige onderwijsing, so onbedreven te zijn een bewijs van groote swakheyd was. God verwagt voortgang na dat den mensch gelegentheyd heeft; in de schoole Christi oud en onwetende te zijn, verdiend berispt en gestraft te worden; en altij te leeren, en noyt tot de kennisse der waarheyd te komen, ^{2Tim.3:7} is een bewijs van geen goede en opmerkende menschen.

IV. Wat gedeelte der wereld nu onsen Apostel ten deel gevallen is, wanneer de wereld onder hen tot elks bediening wierd verdeeld, word wel niet uytgedrukt door Origenes of Eusebius: maar van andere (Metaphrastes en Nicephorus) word ons verhaald, dat het oper-Asien sijn post was (welk buyten twijfel de reden is, waarom hy van veele gesegd word in Scythien gepredikt, en het Christen Geloof geplant te hebben), daar hy dan met een onvermoeyden yver en neerstigheyd sijn werk maakte, om de menschen uyt de strikken des duyvels te rukken, te brengen tot de kennis en aanneming der waarheyd, en door het aanhouden in sijn prediken, en de kragt sijner wonderwerken, seer veele menschen won en bekeerde, die hy dan tot het Christen Geloof doopte, genesende te gelijk sielen en ligchamen, hunne sielen van dwaling en afgodery, hunne ligchamen van swakheden en ontsteltenissen; en met een woord, hy genas de sieke, verdreef de duyvelen, vergaderde Gemeyntens, en stelde in deselve Opsienders van den Godsdienst aan.

V. Hebbende nu veele jaren met grooten voortgang sijne Apostolische bediening in alle die Gewesten uytgevoerd, quam hy omtrent het eynde van sijn leven te Hierapolis (de heylige stad) in Phrygien, (volgens Metaphrastes en Nicephorus) een kostelijke en volkrijke plaats, maar die haar naam voldeed, of haar heyligheyt toonde met haar afgodische devotie. Onder vele ydele en belagchelijke goden, die sy met een godsdienstige eer aanbaden, was'er een slang of draak (buyten twijfel ter gedagtenis van die schandelijke daad van Jupiter, die in de gedaante van een draak Proserpina, sijn eygen dogter, die hy by Ceres gewonnen had, quam omhelsen, welke dan, gelijk ons Clemens de Alexandriner seyde, van de Phrygiërs voornamelijk gediend wierd, waarom Baronius niet veel reden heeft om te seggen, dat sy sulken God niet dienden) ongemeen groot, en vry grooter dan andere, die sy met statelijke eerbiedigheyt aanbaden. De H. Philippus sag met ontsteltenis de beklaaglijke slaverny en aankleving der menschen aan die dwaling, en bad daarom den hemel sonder ophouden, tot dat hy door gebeden en het aanroepen van Christi naam de dood, of ten minsten het wegraken van die alom bekende en geëerde slang verworven had: waar op hy hen seyde, hoe onbetamelijk het was aan sulke hatelijke schepsels Goddelijke eer te bewijzen, dat God alleen moest worden aanbeden, als de groote Vader van de wereld, die in den beginne den mensch na sijn eygen heerlijk beeld geschapen had, en wanneer deselve uyt dien onnoselen en gelukkigen staat gevallen was, sijn ey-

gen Soon in de wereld gesonden om hem te verlossen, die gestorven en van den dooden opgestaan is, en ten laatsten dage weder komen sal, om de menschen uyt hunne graven op te wekken, een oordeel te vellen, en elk te vergelden na sijne werken. Dit nu had sulken uyt-slag, dat het volk over hunne dwase afgodery beschaamd wierd, en veele hunne ketenen der duysternis verbraken, en tot de Christen Religie overstapten. Dog het bewoog ook den grooten vyand des menschelijken geslagts, om sijn oude weg van wreedheyt en vervolging in te slaan. De Overigheyt van die stad greep den Apostel, en wierp hem in de gevangenis, daar se hem strengelijk deden kastijden en geesselen; welk, als een voorbereyding van sijn doodstraf volbragt zijnde, wierd hy gebonden uytgevoerd, en aan een pylaar opgehangen, andere seggen gekruyst. Men verhaald ons ook, dat ten tijde van sijn doodstraf de aarde schielijk begon te beven, en de grond, waar op de menschen stonden, onder hen weg te sinken, welk egter, wanneer sy sulks als een klaar bewijs van de Goddelijke wraak, hen over hunne sonden vervolgende, aanmerkten en beweenden, schielijk ophield, en niet verder ging. De Apostel dood zijnde, wierd sijn ligchaam van den H. Bartholomeüs, sijn mede-genoot in de verdrukking, dog thans nog niet ter dood toe overgegeven, en van Mariamne, de suster van den H. Philippus, die hem in sijne reyse altijd word geseyd vergeselschap te hebben, afgenomen, en eerlijk begraven, waar na sy het volk in het geloove Christi versterkt hebbende, van daar vertrokken.

VI. Dat de H. Philippus getrouwd geweest is, word van de Ouden eenparig versekerd. Clemens van Alexandriën teld hem onder de getrouwde apostelen, en seyde, dat hy vier dogters had, die hy by sijn leven uythuwlijkte. Polycrates, Bisschop van Ephesen, seyde ons, dat Philippus, een der twaalf Apostelen, stierf tot Hierapolis met twee sijner dogters, die nog maagden waren, en dat hy een derde had, die tot Ephesen gestorven is: dog 't is seker, dat door het niet onderscheyden onses Apostels van Philippus den Diaken (die tot Cesareen woonde, en van wiens vier dogters, die nog maagden waren, wy in de Handelingen der Apostelen lesen) by den Ouden eenige verwarring hier ontrent ontstaan is, ja sommige die twee voor één genomen hebben. Maar hoe weynig reden sy daar toe hadden sal haast bliken, wanneer maar iemand bedenkt, dat Philippus, gekoren tot een van de seven Diakenen, niet konde een der Apostelen wesen, gemerkt de Apostelen by die gelegentheit verklaarden saken van hooger natuur te moeten waarnemen; want ^{Hand.6:2. 3} de twaalve riepen de menigte der Discipelen tot haar, en seyden: Het en is niet behoorlijk, dat wy het woord Gods nalaten, en de tafelen dienen: Siet dan om, broeders, na seven mannen uyt u, die goed getuygenisse hebben, vol des H. Geestes, e.s.v. En sy verkoren Stephanum, een man vol des Geloofs, en des H. Geestes, ende Philippum, e.s.v. Onder u, dat is, uyt de menigte des volks, niet uyt de Apostelen. Wederom, wanneer op de vervolging, die na de dood van Stephanus

ontstond, de Gemeente te Jerusalem gestoord wierd, wierden sy alle verstrooyd door de landen van Judea en Samaria (onder die ook Philippus, die na Samaria sijn weg nam) behalven de Apostelen, die te Jerusalem bleven. ^{Hand.8:1} En als Philippus een merkelyk getal van menschen aldaar bekeerd en gedoopt had, wierden Petrus en Johannes, twee uyt het midden der Apostelen, op het verzoek van Philippus, derwaarts gesonden, om door het opleggen van de handen der Apostelen versterkt te worden, en den H. Geest te ontfangen, welk t'eenemaal onnodig was geweest, indien Philippus selfs een der twaalve was. Maar 't is onnodig over die saak veele bewijsen te willen opsoeken, gemerkt 't geen van d'een en d'ander verhaald word, soo magtig verschild: want gelijk sy verschilden in hunne personen en bedieningen, de een zijnde een Diaken, en de ander een Apostel, so komt ook het getal van hunne kinderen niet over-een, also de eene vier dogters had, en den anderen maar drie worden toegeschreven. Hy is een der Apostelen, die geene heylige Schriften heeft nagelaten, uyt oorsaak, dat de meeste Apostelen, gelijk Eusebius aanmerkt, in bedieningen, die allernaast tot der menschen geluksaligheit strekten, en deselve bevorderen konden, gebruykt, tot het schrijven van boeken, weynig tijd hadden, hoewel, na 't seggen van Epiphanius, de Gnostici een Euangelium van hen verdedigt, op den naam van den H. Philippus uytgaven, welk sy tot voorstand van hunne ysselijke grond-regels en beestelyk leven misbruykten.

Vervolg van blz. 19

Uit die kracht blijf ik zo lang mogelijk het programma doen en dit kan alleen door de genade van God." Wat niet wegneemt dat hij ook dankbaar is voor de medewerkers van Loco FM, Klein Haneveld en technicus Herrie Lucas, die de elders opgenomen studies gereed maakt voor uitzending.

Voorheen zat hij zelf voor zijn Radiobijbelschool en andere geestelijke programma's in de studio van Loco FM. Die omroep zendt, behalve via de kabel in Oldebroek op 93.10, ook uit op 107.2 en 107.6 FM en via internet: www.locomediagroep.nl of www.locourant.nl.

"U gaat nu niet luisteren naar een preek, maar naar een Bijbelstudie", houdt Alders zijn luisteraars wekelijks voor. Zo 'n studie gaat volgens hem toch doorgaans wat dieper, zodat hij mensen aanraadt pen en papier er bij te pakken. "Ik hoop dat ik dit zo lang mogelijk mag blijven doen, omdat ik dit toch zie als een gave die ik van de Heer kreeg."

Dankzij internet kreeg het Bijbelstudie programma niet alleen regionaal, maar ook (inter) nationaal een vaste en nog steeds groeiende kring van luisteraars. Daarnaast zijn er vele incidentele bezoekers van de zender. Elke studie strekt zich doorgaans over twee weken uit. Alders geeft zelf daarom in het kort de inhoud van de eerste aflevering weer en leidt de studies in, onder meer met op het onderwerp slaande zang via de vele CD's die hij inmiddels heeft.

Dat de Bijbel onmisbare voeding is voor een levend geloofsleven, ontdekte Alders zelf pas op latere leeftijd. Hoewel opgegroeid in een rooms katholiek milieu, waarin hij ooit misdienaar was, ontdekte hij pas later Wie Christus voor hem wilde zijn en kreeg hij naar zijn zeggen een levende relatie met Hem. "Ik beschouw dat als mijn wedergeboorte. De Heilige Geest kwam in mij wonen. Ik ging er totaal anders door denken en de Bijbel pas begrijpen."

Onmiddellijk ontstond kennelijk ook een onweerstaanbare honger naar de intentie van wat hij als Gods Woord beschouwt. Die honger lijkt nog steeds niet te zijn gestild. "Christenen kunnen zich alleen voeden door bestuderen, dat is iets anders dan alleen het vrij oppervlakkig lezen, van Gods Woord," zegt hij. "Daarom is het wekelijkse studieprogramma essentieel in de geestelijke programmering van Loco FM."

Zelf verslond hij destijds Bijbelstudies op geluidscassettes van het NBC. Die wilde hij graag ook aan anderen doorgeven. Zo rijpte het plan voor de Radio Bijbelschool. Hij stapte ermee naar Loco FM en mocht het gaan proberen. Het programma kreeg er al gauw een vaste plek en kernkring van luisteraars. "In verre landen zetten sommige gelovige Nederlanders er de wekker voor," vertelt Alders. Reacties op de uitzendingen: radiobijbelschool@hetnet.nl.

Schriftplaatsen voor zelfstudie betreffende Israël:

Efraïm en Manasse (vervolg)

2Kron.15:8-9 Als nu Asa deze woorden hoorde, en de profetie van den profeet Oded, sterkte hij zich, en hij deed weg de verfoeiselen uit het ganse land van Juda en Benjamin, en uit de steden, die hij van het gebergte van Efraïm genomen had, en vernieuwde het altaar des HEEREN, dat voor het voorhuis des HEEREN was.

2Kron.15:9 En hij vergaderde het ganse Juda en Benjamin, en de vreemdelingen met hen uit Efraïm, en Manasse, en uit Simeon; want uit Israel vielen zij tot hem in menigte, als zij zagen, dat de HEERE, zijn God, met hem was.

2Kron.30:1 Daarna zond Jehizkia tot het ganse Israel en Juda, en schreef ook brieven tot Efraïm en Manasse, dat zij zouden komen tot het huis des HEEREN te Jeruzalem, om den HEERE, den God Israels, pascha te houden.

2Kron.31:1 Als zij nu dit alles voleind hadden, togen alle Israelieten, die er gevonden werden, uit, tot de steden van Juda, en braken de opgerichte beelden, en hieuwen de bossen af, en wierpen de hoogten en de altaren af, uit gans Juda en Benjamin, ook in Efraïm en Manasse, totdat zij alles te niet gemaakt hadden; daarna keerden al de kinderen Israels weder, een ieder tot zijn bezitting in hun steden.

Ps.60:9 Gilead is mijn, en Manasse is mijn, en Efraïm is de sterkte mijns hoofds; Juda is mijn wetgever.

Ps.78:67-71 Doch Hij verwierp de tent van Jozef, en den stam van Efraïm verkoos Hij niet. Maar Hij verkoos den stam van Juda, den berg Sion, dien Hij liefhad. En Hij bouwde Zijn heiligdom als hoogten, als de aarde, die Hij gegrond heeft in eeuwigheid. En Hij verkoos Zijn knecht David, en nam hem van de schaapskooien; Van achter de zogende schapen deed Hij hem komen, om te weiden Jakob, Zijn volk, en Israel, Zijn erfenis.

Ps.80:2-3 O Herder Israels! neem ter ore, Die Jozef als schapen leidde; Die tusen de cherubim zit, verschijn blinkende. Wek Uw macht op voor het aangezicht van Efraïm, en Benjamin, en Manasse, en kom tot onze verlossing.

Jes.7:5-9 Omdat de Syrier kwaad tegen u beraadslaagd heeft, met Efraïm en den zoon van Remalia, zeggende: Laat ons optrekken tegen Juda, en het verdriet aandoen, en het onder ons delen, en den zoon van Tabeal koning maken in het midden van hen. Alzo zegt de Heere HEERE: Het zal niet bestaan, en het zal niet geschieden. Maar Damaskus zal het hoofd van Syrie zijn, en Rezin het hoofd van Damaskus; en in nog vijf en zestig jaren zal Efraïm verbroken worden, dat het geen volk zij. Ondertussen zal Samaria Efraïms hoofd zijn,

en de zoon van Remalia het hoofd van Samaria. Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk, gij zult niet bevestigd worden.

Jes.7:17 Doch de HEERE zal over u, en over uw volk, en over uws vaders huis, dagen doen komen, hoedanige niet gekomen zijn van dien dag af, dat Efraim van Juda is afgeweken, door den koning van Assyrie.

Jes.9:8-9 En al dit volk zal het gewaar worden, Efraim en de inwoner van Samaria; in hoogmoed en grootsheid des harten, zeggende: De tichelstenen zijn gevallen, maar met uitgehouwen stenen zullen wij wederom bouwen; de wilde vijgebomen zijn afgehouden, maar wij zullen ze in cederen veranderen;

Jes.9:20 Manasse Efraim, en Efraim Manasse, en zij zullen te zamen tegen Juda zijn. Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.

Jes.11:12-13 En Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israel verzamelen, en de verstrooiden uit Juda vergaderen, van de vier eilanden des aardrijks. En de nijd van Efraim zal wegwijken, en de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden; Efraim zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraim niet benauwen.

Jes.28:1 Wee de hovaardige kroon der dronkenen van Efraim, welker heerlijk sieraad is een afvallende bloem, die daar is op het hoofd der zeer vette vallei, der geslagenen van den wijn.

Jes.28:3 De hovaardige kronen der dronkenen van Efraim zullen met voeten vertreden worden.

Jer.7:15 En Ik zal ulieden van Mijn aangezicht wegwerpen, gelijk als Ik al uw broederen, het ganse zaad van Efraim, weggeworpen heb.

Jer.31:8-9 Ziet, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden te zamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen. Zij zullen komen met geweest, en met smekingen zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een rechte weg, waarin zij zich niet zullen stoten; want Ik ben Israel tot een Vader, en Efraim is Mijn eerstgeborene.

Jer.31:18 Ik heb wel gehoord, dat zich Efraim beklaagt, zeggende: Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf. Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE, mijn God!

Jer.31:20-21 Is niet Efraim Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstelijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE. Richt u merktekenen op, stel u spitse pilaren, zet uw hart op de baan, op den weg, dien gij gewandeld hebt; keer weder, o jonkvrouw Israels, keer weder tot deze uw steden!

Ez.37:16-19 Gij nu, mensenkind! neem u een hout, en schrijf daarop: Voor Juda, en voor de kinderen Israels, zijn metgezellen; en neem een ander hout, en schrijf daarop: Voor Jozef, het hout van Efraim, en van het ganse huis Israels, zijn metgezellen. Doe gij ze dan naderen, het een tot het ander tot een enig hout; en zij zullen tot een worden in uw hand. En wanneer de kinderen uws volks tot u zullen spreken, zeggende: Zult gij ons niet te kennen geven, wat u deze dingen zijn? Zo spreek tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal het hout van Jozef, dat in Efraims hand geweest is, en van de stammen Israels, zijn metgezellen, nemen, en Ik zal dezelve met hem voegen tot het hout van Juda, en zal ze maken tot een enig hout; en zij zullen een worden in Mijn hand.

Ez.47:13 Alzo zegt de Heere HEERE: Dit zal de landpale zijn, naar dewelke gij het land ten erve zult nemen, naar de twaalf stammen Israels: Jozef twee snoeren.

Hos.4:17 Efraim is vergezeld met de afgoden; laat hem varen.

Hos.5:3; Ik ken Efraim, en Israel is voor Mij niet verborgen; dat gij, o Efraim! nu hoereert, en Israel verontreinigd is.

Hos.5:5 Dies zal Israel hovaardij in zijn aangezicht getuigen; en Israel en Efraim zullen vallen door hun ongerechtigheid; ook zal Juda met hen vallen.

Hos.5:9 Efraim zal tot verwoesting worden, ten dage der straf; onder de stammen Israels heb Ik bekend gemaakt, dat gewis is.

Hos.5:11-15 Efraim is verdrukt, hij is verpletterd met recht; want hij heeft zo gewild; hij heeft gewandeld naar het gebod. Daarom zal Ik Efraim zijn als een mot, en den huize van Juda als een verrotting. Als Efraim zijn krankheid zag, en Juda zijn gezwel, zo toog Efraim tot Assur, en hij zond tot den koning Jareb; maar die zal ulieden niet kunnen genezen, en zal het gezwel van ulieden niet helen. Want Ik zal Efraim zijn als een felle leeuw, en den huize van Juda als een jonge leeuw; Ik, Ik zal verscheuren en henengaan; Ik zal wegvoeren, en er zal geen redder zijn. Ik zal henengaan en keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelf schuldig kennen en Mijn aangezicht zoeken; als hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken.

Hos.6:1-2 Komt en laat ons wederkeren tot den HEERE, want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en Hij zal ons verbinden. Hij zal ons na twee dagen levend maken; op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven.

Hos.6:4 Wat zal Ik u doen, o Efraim! wat zal Ik u doen, o Juda! dewijl uw weldadigheid is als een morgenwolk, en als een vroegkomende dauw, die henengaat.

Hos.7:1 Terwijl Ik Israel genees, zo wordt Efraims ongerechtigheid ontdekt, mitsgaders de boosheden van Samaria; want zij werken valsheid; en de dief gaat er in, de bende der straatschenders stroopt daar buiten.

Hos.7:8 Efraim, die verwacht zich met de volken; Efraim is een koek, die niet is

omgekeerd;

Hos.7:10-11 Dies zal de hovaardij van Israel in zijn aangezicht getuigen; dewijl zij zich niet bekeren tot den HEERE, hun God, noch Hem zoeken in alle deze. Want Efraim is als een botte duif, zonder hart; zij roepen Egypte aan, zij gaan henen tot Assur.

Hos.8:8-9 Israel is verslonden; nu zijn zij onder de heidenen geworden, gelijk een vat, waar men geen lust toe heeft. Want zij zijn opgetogen naar Assur, een woudezel, die alleen voor zichzelf is; die van Efraim hebben boelen om hoerenloon gehuurd.

Hos.8:11 Omdat Efraim de altaren vermenigvuldigd heeft tot zondigen, zo zijn hem de altaren geworden tot zondigen.

Hos.9:1 Verblijd u niet, o Israel! tot opspringens toe, gelijk de volken; want gij hoereert van uw God af; gij hebt hoerenloon lief, op alle dorsvloeren des korens.

Hos.9:3 Zij zullen in des HEEREN land niet blijven; maar Efraim zal weder tot Egypte keren, en zij zullen in Assyrie het onreine eten.

Hos.9:8 De wachter van Efraim is met mijn God, maar de profeet is een vogel-vangersstrik, op al zijn wegen, een haat in het huis zijns Gods.

Hos.9:11-13 Aangaande Efraim, hunlieder heerlijkheid zal wegvlieden als een vogel; van de geboorte, en van moeders buik, en van de ontvangenis af. Ofschoon zij hun kinderen mochten groot maken, Ik zal er hen toch van beroven, dat zij onder de mensen niet zullen zijn; want ook, wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn! Efraim is, gelijk als Ik Tyrus aanzag, die geplant is in een liefelijke woonplaats; maar Efraim zal zijn kinderen moeten uitbrengen tot den doodslager.

Hos.9:16 Efraim is geslagen, hunlieder wortel is verdord, zij zullen geen vrucht voortbrengen; ja, ofschoon zij genereerden, zo zal Ik toch de gewenste vruchten van hun buik doden.

Hos.10:6 Ja, datzelve zal naar Assur gevoerd worden, tot een geschenk voor den koning Jareb; Efraim zal schaamte behalen, en Israel zal beschaamd worden vanwege zijn raadslag.

Hos.10:11 Dewijl Efraim een vaars is, gewend gaarne te dorsen, zo ben Ik over de schoonheid van haar hals overgegaan; Ik zal Efraim berijden, Juda zal ploegen, Jakob zal voor zich eggen.

Hos.11:1-4 Als Israel een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen. Maar gelijk zij henlieden riepen, alzo gingen zij van hun aangezicht weg; zij offerden den Baals, en rookten den gesnedenen beelden. Ik nochtans leerde Efraim gaan; Hij nam ze op Zijn armen, maar zij bekenden niet, dat Ik ze genas. Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde, en was hun, als degenen, die het juk van op hun kinnebakken oplichten, en Ik reikte hem voeder toe.

Hos.11:8-11 Hoe zou Ik u overgeven, o Efraim? u overleveren, o Israel? Hoe zou Ik u maken als Adama, u stellen als Zeboim? Mijn hart is in Mij omgekeerd,

al Mijn berouw is te zamen ontstoken. Ik zal de hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren; Ik zal niet wederkeren om Efraim te verderven; want Ik ben God en geen mens, de Heilige in het midden van u, en Ik zal in de stad niet komen. Zij zullen den HEERE achterna wandelen, Hij zal brullen als een leeuw, wanneer Hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen. Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte, en als een duif uit het land van Assur; en Ik zal hen doen wonen in hun huizen, spreekt de HEERE. Hos.12:12-14 Zekerlijk is Gilead ongerechtigheid, zij zijn enkel ijdelheid; te Gilgal offeren zij ossen, ja, hun altaren zijn als steen hopen op de voren der velden. Jakob vlood toch naar het veld van Syrie, en Israel diende om een vrouw, en hoedde om een vrouw. Maar de HEERE voerde Israel op uit Egypte door een profeet, en door een profeet werd hij gehoed.

Hos.13:1 Als Efraim sprak, zo beefde men, hij heeft zich verheven in Israel; maar hij is schuldig geworden aan den Baal en is gestorven.

Hos.13:9-12; Het heeft u bedorven, o Israel! want in Mij is uw hulp. Waar is uw koning nu? Dat hij u behoude in al uw steden! En uw richters, waar gij van zeidet: Geef mij een koning en vorsten? Ik gaf u een koning in Mijn toorn en nam hem weg in Mijn verbolgenheid. Efraims ongerechtigheid is samengebonden, zijn zonde is opgelegd.

Hos.14:9 Efraim! wat heb Ik meer met de afgoden te doen? Ik heb hem verhoord, en zal op hem zien; Ik zal hem zijn als een groenende denneboom; uw vrucht is uit Mij gevonden.

Zach.9:9-10 Verheug u zeer, gij dochter Sions! juich, gij dochter Jeruzalems! Ziet, uw Koning zal u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland; arm, en rijdende op een ezel, en op een veulen, een jong der ezelinnen. En Ik zal de wagens uit Efraim uitroeien, en de paarden uit Jeruzalem; ook zal de strijdboog uitgeroeid worden, en Hij zal den heidenen vrede spreken; en Zijn heerschappij zal zijn van zee tot aan zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde.

Zach.9:16-17 En de HEERE, hun God, zal ze te dien dage behouden, als zijnde de kudde Zijns volks; want gekroonde stenen zullen in Zijn land, als een banier, opgericht worden. Want hoe groot zal zijn goed wezen en hoe groot zal zijn schoonheid wezen! Het koren zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouwen sprekende maken.

Zach.10:7 En zij zullen zijn als een held van Efraim, en hun hart zal zich verblijden, als van den wijn; en hun kinderen zullen het zien, en zich verblijden, hun hart zal zich verheugen in den HEERE.

Heb.11:21 Door het geloof heeft Jakob, stervende, een iegelijk der zonen van Jozef gezegend, en heeft aangebeden, leunende op het opperste van zijn staf.

Wuppertal digitaal

Ook dit jaar kunnen we helaas nog niet afreizen naar Wuppertal voor onze jaarlijkse Bijbelstudieconferentie. Zolang de coronamaatregelen van kracht zijn, gaat daarom Wuppertal opnieuw digitaal. Verwant aan het bekende lied 'Er komen stromen van zegen' streamen we dagelijks, vanuit Beekbergen, twee Bijbelstudies die u live of op een later tijdstip kunt beluisteren via www.stream-bijbelstudie.nl of de link op www.bijbelstudie.nl. Dit jaar is het thema:

'Die is, en Die was, en Die komen zal'

De Bijbelstudieconferentie vindt plaats van 24 tot en met 30 juli 2021. Onderstaand schema geeft u alle data en aanvangstijden van de livestreams.

Zaterdag	24 juli	geen	19:30 u.
Zondag	25 juli	10:00 u.	19:30 u.
Maandag	26 juli	10:00 u.	19:30 u.
Dinsdag	27 juli	10:00 u.	19:30 u.
Woensdag	28 juli	10:00 u.	19:30 u.
Donderdag	29 juli	10:00 u.	19:30 u.
Vrijdag	30 juli	10:00 u.	19:30 u.

Bijwonen

In Beekbergen is in iedere bijeenkomst ruimte voor een beperkt aantal bezoekers. Als u een keer een bijeenkomst wilt bijwonen, kunt u vooraf een mailtje sturen naar Daan van Eendenburg, daanvaneendenburg@gmail.com. Vermeld hierbij a.u.b. op welke dag en tijdstip u wilt komen en met hoeveel personen. Tijdens de bijeenkomsten is er geen kinderdienst.

Kinderen en tieners

Tijdens de conferentieweek zijn er ook online activiteiten voor kinderen en tieners. U leest daarover binnenkort meer op onze website. De Bijbelstudies worden gegeven op het volgende adres:

Dorpshuis "De Hoge Weye", Dorpstraat 28-36, 7361 AV Beekbergen

---

Na alle worstelingen met de overheid zijn nog slechts de volgende tentweken in voorbereiding:

Oldebroek 6 t/m 11 juni

Vroomshoop 20 tm/m 25 juni

Urk 4 t/m 9 juli

Kijk op www.bijbelstudie.nl voor de laatste gegevens!

Waarheid maakt vrij

Had u het ooit voor mogelijk gehouden, dat in een vrij land in het vrije westen de overheid het van de ene op de andere dag onmogelijk zou maken om onze bijeenkomsten te houden? Sterker nog, diezelfde overheid in datzelfde vrije land verbood ons om meer dan één (1) gast in onze privé-woning te ontvangen. Nou ja, met Kerst 2!

En terwijl men enerzijds door onnozele maar uiterst kostbare activiteiten bezig is de planeet te redden, probeert men anderzijds onze cultuur, economie en samenleving naar de Filistijnen te helpen.

De Bijbel zegt, dat het grote kenmerk der mensenwereld is, dat die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houdt; dat, kortom, de wereld geregeerd wordt door de 'god dezer eeuw', 'de overste dezer wereld', de 'leugenaar van den beginne', de 'vader der leugen'. 'De waarheid zal u vrij maken', sprak Jezus. En Zijn toehoorders werden boos; zij beweerden vrij te zijn. Ten onrechte. Joh.8:32 e.v.

En zo is het in onze dagen. Vrijheid zonder Waarheid bestaat niet, wisten ook de oude filosofen. En waar onze zgn. vrije wereld die vrijheid hoofdzakelijk gebruikt als vrijbrief voor de leugen, is het ras gedaan met de vrijheid. Vrijheid en Waarheid is alleen in Christus, Gal.5:1 Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almachtige. Op.1:8

Hartelijk welkom op onze zomerconferentie, fysiek, virtueel of virtueel.

Ab Klein Haneveld

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

Uit de statuten: "De Stichting Nederlands Bijbelstudie Centrum stelt zich ten doel de kennis van de inhoud van de Bijbel, die zij beschouwt als Gods Woord, te verspreiden. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door getuigenis in woord en geschrift." In de praktijk wordt dit o.a. gedaan door het houden van bijbelstudie-avonden, tentcampagnes, contactdagen, collegedagen en conferenties, studiereizen; de uitgave van de lezingen op audio-cd's en cassettes; de uitgave van brochures en deze circulaire. Financieel is het Nederlands Bijbelstudie Centrum afhankelijk van vrijwillige bijdragen.

Correspondentieadres
Benny Goodmanstraat 40
1311 RA Almere
telefoon (036) 53 62 976
www.bijbelstudie.nl
info@bijbelstudie.nl

Giften
NL03 INGB 0005 5676 69
NL88 RABO 0308 7470 46
ten name van
Nederlands Bijbelstudie Centrum

Giften voor de tentevangelisatie
NL87 RABO 0103 5810 06
ten name van
N.B.C. Evangelisatie

Beide stichtingen hebben een
ANBI goedkeuring